QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASI STATISTIKA BOSHQARMASI

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASIDAGI KORXONA VA TASHKILOTLAR DEMOGRAFIYASI BO‘YICHA MA’LUMOT

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra
(fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz)

Ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi Davlat xizmatlari markazi ma’lumotlar bazasi asosida shakllantirildi

KORXONA VA TASHKILOTLAR FAOLIYATINING UMUMIY TAVSIFI

So‘nggi yillarda hukumatimiz tomonidan mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, faol tadbirkorlik, innovatsion g‘oyalar va bunyodkorlik salohiyatini qo‘llab-quvvatlash orqali aholiga munosib hayot sharoitlarini yaratish, ishbilarmonlik muhitini yaxshilash, bandlikni ta’minlash bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirib kelinmoqda.

Xususan, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik mamlakatimiz iqtisodiyotining asosiy bo‘g‘ini hisoblanib, bugungi kunda mazkur sohani jadallik bilan rivojlantirish, tadbirkorlar faoliyatini qo‘llab-quvvatlash, ularning safini yanada kengaytirish va rag‘batlantirish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilyapdi.

Jumladan, 2023-yil 1-iyul holatiga respublikada faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning soni (fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari) 24,1 mingtani tashkil etib, ulardan kichik korxona va mikrofirmalar 20,4 mingtani tashkil etdi.

Korxona va tashkilotlar to‘g‘risida umumiy ma’lumotlar

fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari, 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda.

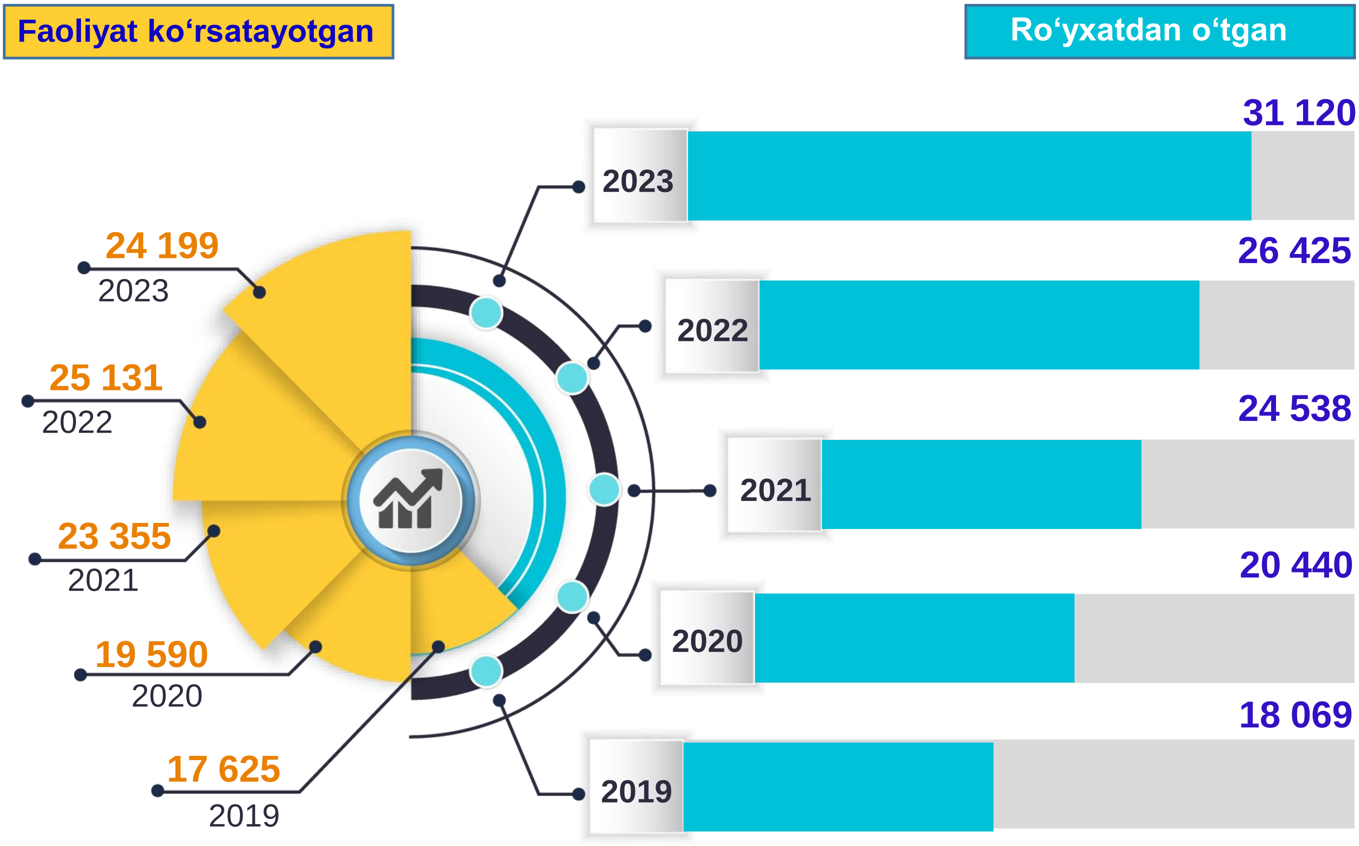

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar

2023- yil yanvar-iyun holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

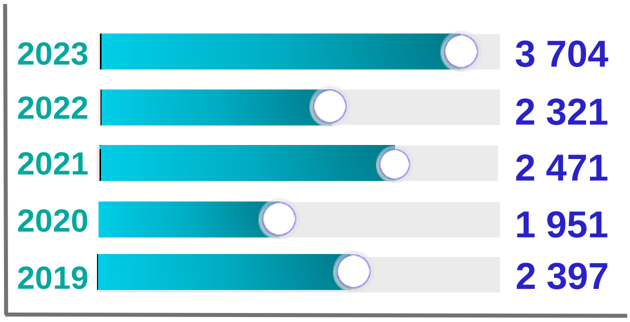

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

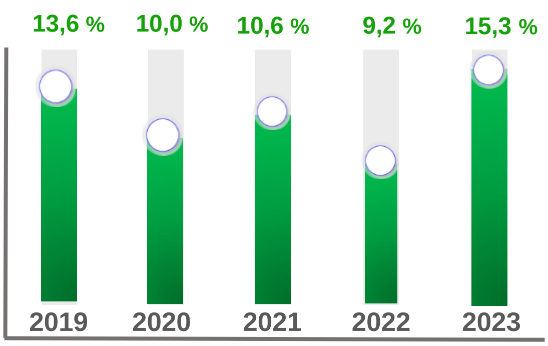

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

jamiga nisbatan ulushi

508
13,7 %

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

988
26,7 %

Sanoat

141
3,8 %

Qurilish

1087
29,3 %

Savdo

106
2,9 %

Tashish va saqlash

192
5,2 %

Yashash va ovqatlanish

113
3,1 %

Axborot va aloqa

51
1,4 %

Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

518
13,9 %

Boshqa turlar

2023- yil yanvar- iyun oylarida yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar 3 704 soni 2022- yilning mos davri bilan solishtirilganda 1 383 taga ko‘payganligini ko‘rish mumkin.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar sonining tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha 2022- yilning mos davri bilan solishtirilganda, mas’uliyati cheklangan jamiyatlar 1 485 taga, oilaviy korxonalar 104 taga ko‘paygan.

Tumanlar kesimida

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

Nukus sh.	740	11,8 %
Beruniy	380	18,6 %
To‘rtko‘l	310	12,7 %
Ellikqal’a	310	18,8 %
Qo‘ng‘irot	306	20,0 %
Amudaryo	272	13,7 %
Chimboy	182	17,3 %
Kegayli	174	20,4 %
Xo‘jayli	164	12,9 %
Shomanay	160	25,3 %
Qorao‘zak	136	19,0 %
Qonliko‘l	120	18,6 %
Mo‘ynoq	104	16,3 %
Nukus	103	11,9 %
Taxtako‘pir	99	20,7 %
Taxiatosh	86	11,5 %
Bo‘zotov	58	14,6 %

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

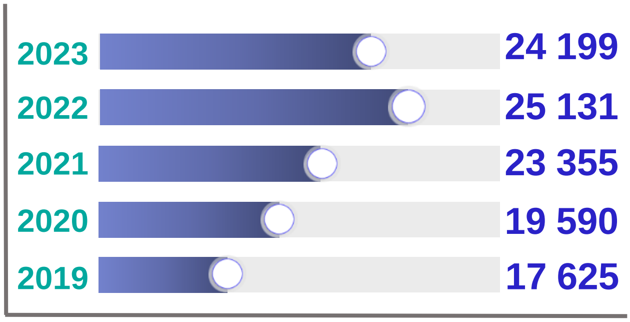

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

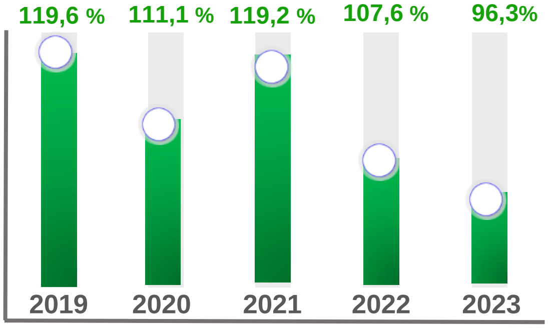

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

jamiga nisbatan ulushi

2 980
12,3 %

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

3 372
13,9 %

Sanoat

1 809
7,5 %

Qurilish

7 078
29,2 %

Savdo

900
3,7 %

Tashish va saqlash

1 266
5,2 %

Yashash va ovqatlanish

398
1,7 %

Axborot va aloqa

470
1,9 %

Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

5 926
24,6 %

Boshqa turlar

2023- yil 1- iyul holatiga faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni 2019- yilning mos davriga (17 625 ta) nisbatan 6 574 taga ko‘payganligini quyidagi sohalarda korxonalar sonining sezilarli o‘sishi bilan ifodalash mumkin: savdo – 3 971 tadan 7 078taga (o‘sish 3 107 ta), sanoat – 2 179 tadan 3 372 taga (o‘sish 1 193 ta) , qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida – 1 966 tadan 2 980 taga (o‘sish 1 014 ta).

Tumanlar kesimida

Nukus sh.	6 254	Kegayli	852
To‘rtko‘l	2 440	Taxiatosh	747
Beruniy	2 039	Qorao‘zak	717
Amudaryo	1 984	Qonliko‘l	646
Ellikqal’a	1 647	Mo‘ynoq	640
Qo‘ng‘irot	1 531	Shomanay	633
Xo‘jayli	1 276	Taxtako‘pir	479
Chimboy	1 054	Bo‘zotov	397
Nukus	863		

Yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-iyun holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

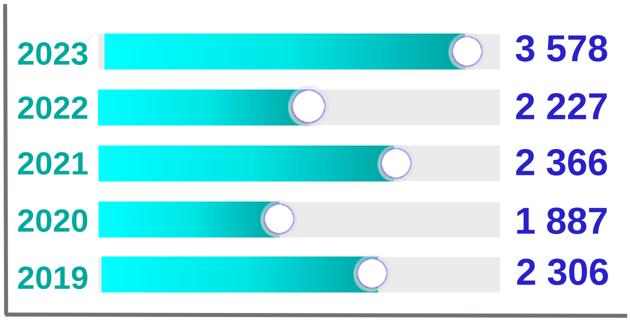

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

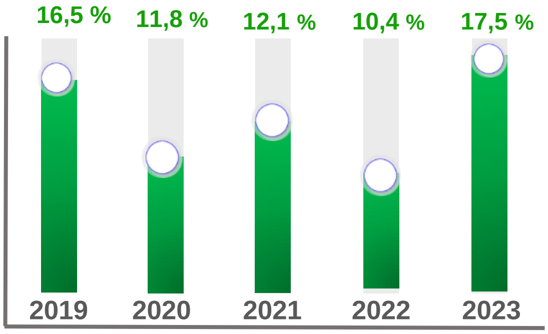

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

jamiga nisbatan ulushi

Faoliyat turi	Soni	Ulushi
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	507	14,2 %
Sanoat	988	27,6 %
Qurilish	141	3,9 %
Savdo	1 086	30,4 %
Tashish va saqlash	105	2,9 %
Yashash va ovqatlanish	191	5,3 %
Axborot va aloqa	113	3,2 %
Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish	50	1,4 %
Boshqa turlar	397	11,1 %

Mamlakat iqtisodiyotining “sog‘lomligi”ni baholashning muhim omili – kichik biznes subyektlarining samarali faoliyat ko‘rsatishi bo‘lib, bu uning moslashuvchanligi va doimiy o‘zgaruvchan iqtisodiy vaziyatlarga moslasha olish ko‘rsatkichidir.

Shunda, 2023- yil yanvar-iyun oylarida yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari soni 2022-yilning mos davriga nisbatan yashash va ovqatlanish 73 tadan 191 taga (o‘sish 118 taga), tashish va saqlash – 80 tadan 105 taga (o‘sish 25 taga) ko‘paydi.

Tumanlar kesimida

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

Nukus sh.	691	13,0 %
Beruniy	366	21,1 %
Ellikqal’a	304	21,9 %
Qo‘ng‘irot	302	23,6 %
To‘rtko‘l	291	13,4 %
Amudaryo	270	16,0 %
Chimboy	176	20,8 %
Kegayli	172	24,4 %
Xo‘jayli	160	14,6 %
Shomanay	159	31,1 %
Qorao‘zak	135	22,9 %
Qonliko‘l	117	22,4 %
Mo‘ynoq	103	19,3 %
Nukus	97	13,5 %
Taxtako‘pir	97	26,9 %
Taxiatosh	82	13,4 %
Bo‘zotov	56	17,1 %

Faoliyat ko‘rsatayotgan kichik biznes subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

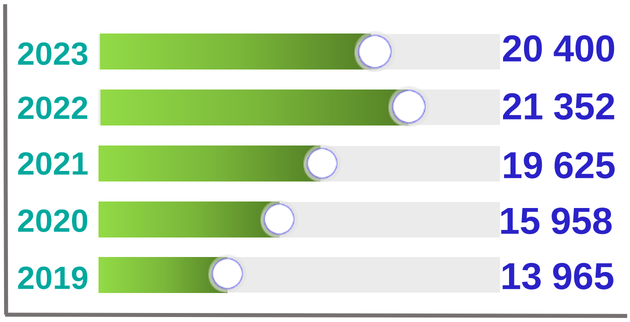

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

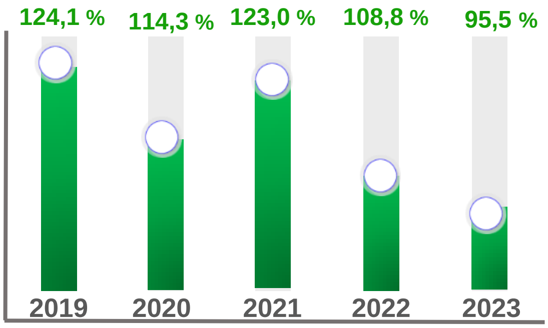

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

jamiga nisbatan ulushi

2 917
14,3 %

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

3 341
16,4 %

Sanoat

1 802
8,8 %

Qurilish

7 072
34, 7 %

Savdo

893
4,4 %

Tashish va saqlash

1 259
6,1 %

Yashash va ovqatlanish

362
1,8 %

Axborot va aloqa

391
1,9 %

Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

2 363
11,6 %

Boshqa turlar

Tumanlar kesimda eng ko‘p kichik biznes subyektlari Nukus shahrida (26,0 foiz), To‘rtko‘l (10,6 foiz), Beruniy (8,5 foiz), Amudaryo (8,3 foiz)va Ellikqal’a (6,8 foiz) viloyatlarida faoliyat ko‘rsatmoqda. Ushbu tumanlarda jami kichik biznes subyektlari sonining 50 foizdan ortig‘i faoliyat ko‘rsatmoqda.

Ma’lumki ayni paytda kichik biznes subyektlari iqtisodiyotning deyarli barcha tarmoqlarida ilg‘or faoliyat yuritmoqda.

Tumanlar kesimida

Nukus sh.	5 303	Kegayli	704
To‘rtko‘l	2 170	Taxiatosh	611
Beruniy	1 738	Qorao‘zak	590
Amudaryo	1 693	Mo‘ynoq	535
Ellikqal’a	1 390	Qonliko‘l	523
Qo‘ng‘irot	1 282	Shomanay	512
Xo‘jayli	1 093	Taxtako‘pir	361
Chimboy	847	Bo‘zotov	327
Nukus	721		

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Amudaryo	341
To‘rtko‘l	316
Nukus	295
Beruniy	290
Kegeyli	196
Qo‘ng‘irot	174
Qonliko‘l	159
Ellikqal’a	156
Chimboy	153
Xo‘jayli	149
Nukus sh.	130
Mo‘ynoq	120
Qorao‘zak	120
Bo‘zotov	100
Shomanay	100
Taxiatosh	95
Taxtako‘pir	86

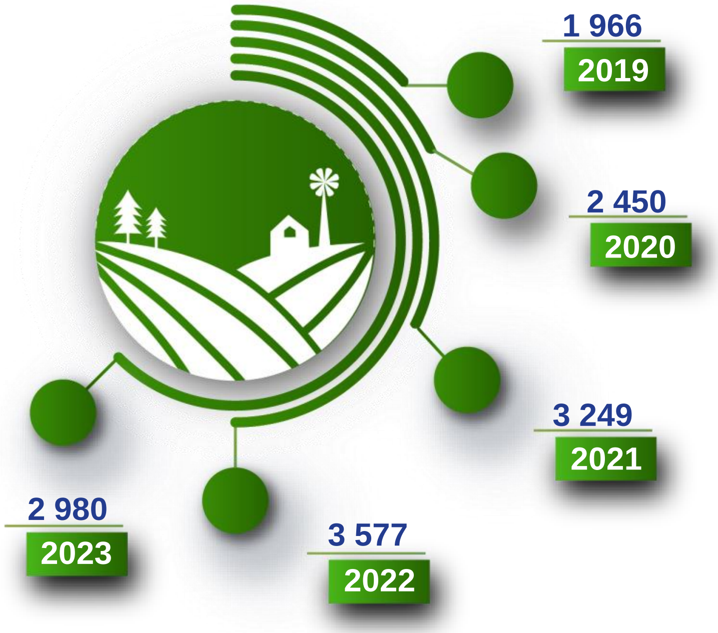

O‘zbekiston Respublikasida mamlakatning oziq-ovqat xavfsizligini ta’minlashga qaratilgan qishloq xo‘jaligini rivojlantirishning chuqur o‘ylangan strategiyasi izchil amalga oshirilmoqda.

Davlatimiz iqtisodiy va ijtimoiy islohotlarining muhim tarkibiy qismlaridan biri meva-sabzavot yetishtirishga qaratilgan. Bunday yondashuv aholi ehtiyojlarini to‘liq ta’minlash, ularning salomatligini saqlash va bandlik shart-sharoitlarini yaratishda asosiy yo‘nalishlardan biriga aylandi.

Sanoat yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Nukus sh.	613
Amudaryo	322
To‘rtko‘l	319
Ellikqal’a	311
Beruniy	295
Qo‘ng‘irot	248
Xo‘jayli	196
Qorao‘zak	157
Chimboy	143
Mo‘ynoq	127
Taxiatosh	122
Kegeyli	115
Shomanay	95
Taxtako‘pir	95
Nukus	91
Qonliko‘l	76
Bo‘zotov	47

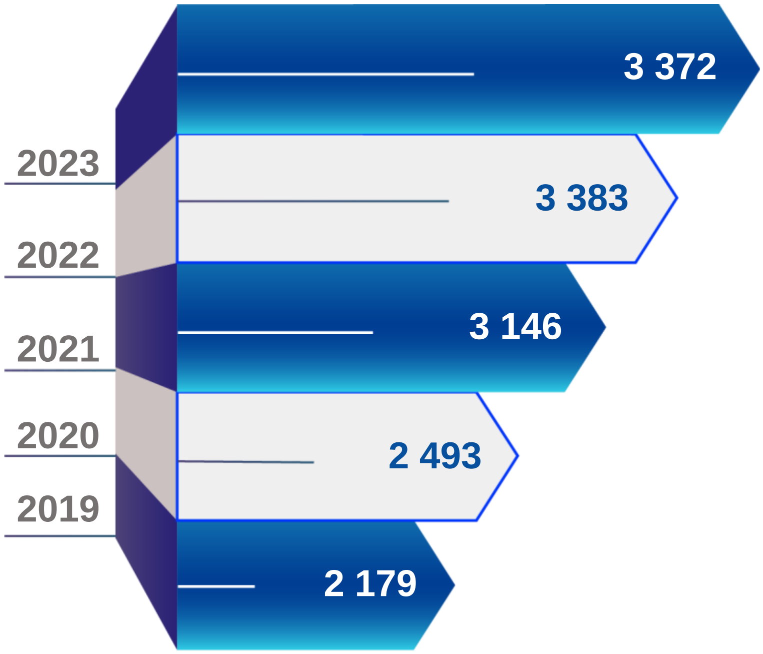

Sanoat tarmog‘i iqtisodiy tarmoqlar ichida eng yuqori salohiyatga ega bo‘lgan tarmoqlardan hisoblanadi. So‘nggi uch yil ichida faoliyat ko‘rsatayotgan sanoat korxonalari sonining o‘sish sur’ati 107,2 foizni tashkil etdi.

Sanoat korxonalari soni jami korxona va tashkilotlarning 13,9 foiz ulushini tashkil etdi. Shundan – 92,0 foizini ishlab chiqarish sanoati (o‘tgan yilning mos davriga nisbatan o‘sish 100,3 foiz); 5,0 foizini tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash (o‘sish 90,9 foiz); 2,2 foizini suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish (o‘sish 107,0 foiz) va 0,8 foizini elektr, gaz bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash (o‘sish 78,8 foiz) tashki etgan.

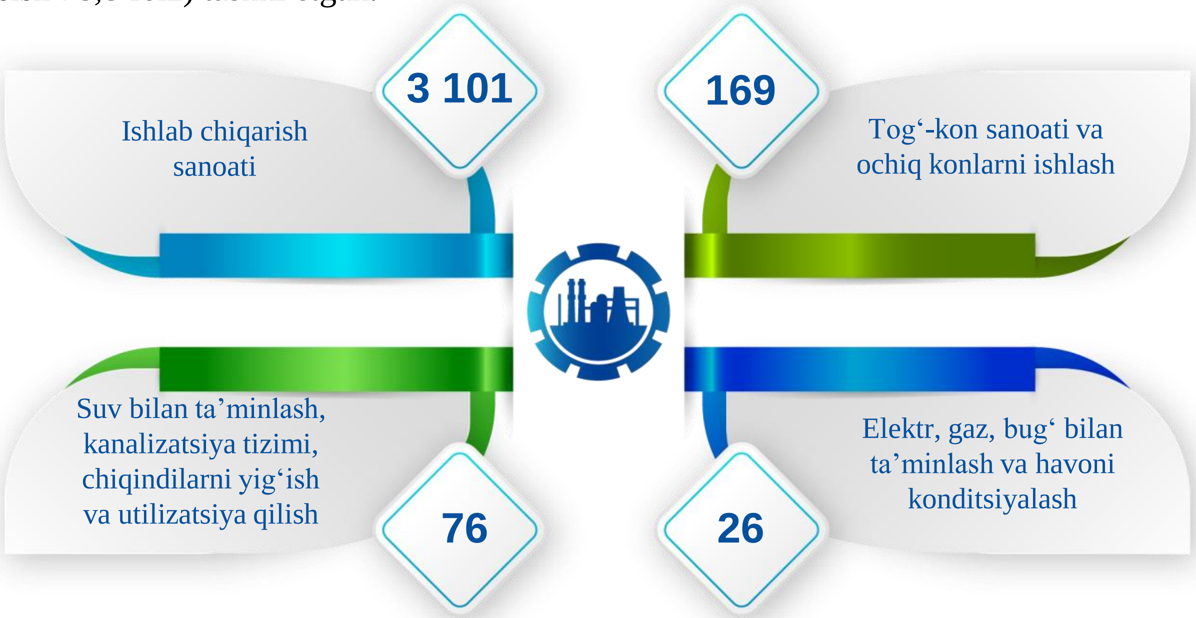

Qurilish faoliyati bilan shug‘ullanayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Nukus sh	811
To‘rtko‘l	140
Xo‘jayli	98
Ellikqal’a	97
Qo‘ng‘irot	89
Beruniy	88
Nukus	81
Amudaryo	72
Taxiatosh	55
Kegeyli	54
Qorao‘zak	47
Chimboy	40
Mo‘ynoq	36
Shomanay	32
Qonliko‘l	31
Taxtako‘pir	20
Bo‘zotov	18

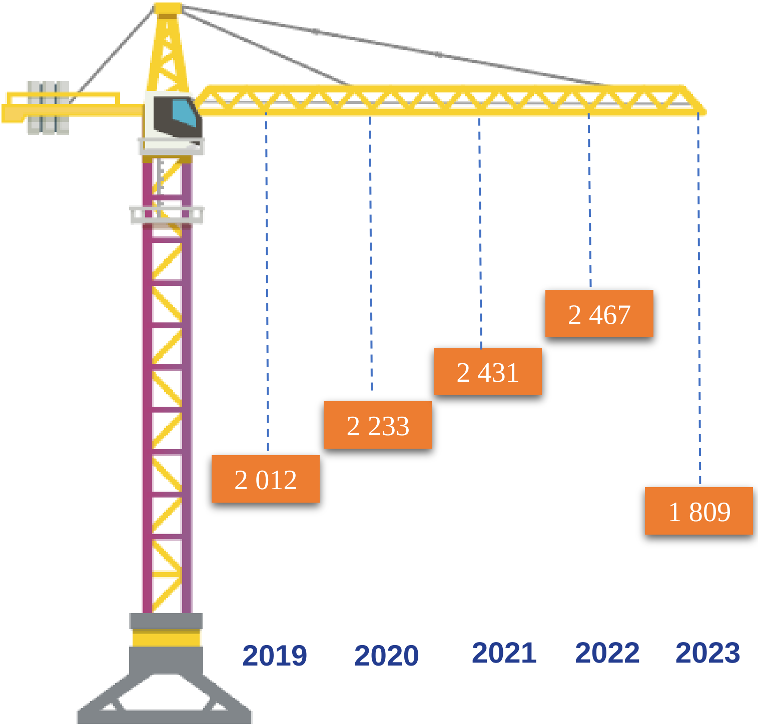

O‘zbekistonda qurilish sanoati iqtisodiyotning ustuvor tarmog‘i sifatida belgilangan. Qurilish sanoatining yo‘nalishlari bo‘yicha o‘tkazilgan tahlil shuni ko‘rsatdiki:

- binolar va inshootlar qurish yo‘nalishi 55,9 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 69,4 foizga oshgan;
- fuqarolik obyektlarini qurish yo‘nalishi 16,8 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 91,0 foizga oshgan;
- ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari yo‘nalishi 27,3 foiz ulushni va 73,1 foiz o‘sish sur’atini tashkil etdi.

304 Fuqarolik obyektlarini qurish

494 Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari

1 011 Bino va inshootlar qurish

Savdo sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Nukus sh	2 036
To‘rtko‘l	829
Beruniy	632
Amudaryo	590
Ellikqal’a	495
Xo‘jayli	395
Qo‘ng‘irot	393
Chimboy	342
Taxiatosh	233
Shomanay	202
Kegeyli	189
Qonliko‘l	161
Nukus	151
Mo‘ynoq	145
Qorao‘zak	138
Taxtako‘pir	90
Bo‘zotov	57

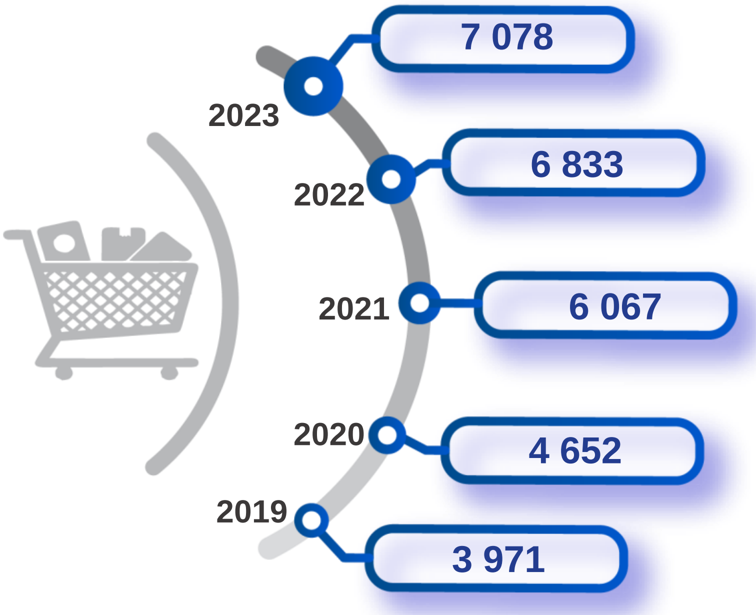

Tahlillar shuni ko‘rsatdiki, respublikada faoliyat ko‘rsatayotgan har uchinchi korxona savdo sohasida faoliyat yuritadi, ularning 100,1 foizi yoki 7,0 mingtasi kichik biznes subyektlariga to‘g‘ri keladi.

Savdo sohasining yo‘nalishlar bo‘yicha taqsimoti quyidagicha:

- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo yo‘nalishi 65,6 foiz ulushni tashkil etgan bo‘lib, 2022- yilning mos davri bilan solishtirilganda o‘sish sur’ati 97,7 foizni tashkil etdi;
- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo yo‘nalishida 24,3 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati 115,7 foizni tashkil etdi;
- avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta’mirlash yo‘nalishida 10,1 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati 120,2 foizni tashkil etdi.

714	1 720	4 644
Avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta’mirlash	Avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo	Avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Nukus sh	368
Amudaryo	148
To‘rtko‘l	118
Qo‘ng‘irot	109
Ellikqal’a	103
Beruniy	97
Xo‘jayli	52
Chimboy	44
Kegeyli	42
Qonliko‘l	30
Mo‘ynoq	30
Qorao‘zak	27
Taxiatosh	26
Shomanay	24
Taxtako‘pir	21
Bo‘zotov	14
Nukus	13

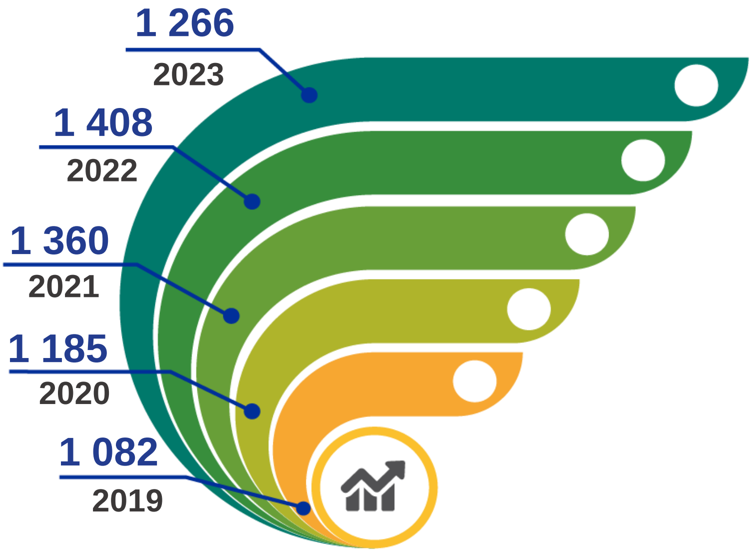

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar o‘sish sur’ati 2019- yilning mos davriga nisbatan 117,0 foizni tashkil etdi. Ushbu xizmatlar sohasi tahlili shuni ko‘rsatdiki:

- mehmonxonalar, turistik oromgohlar, dam olish va ko‘ngilochar parklar yashash bo‘yicha xizmatlar yo‘nalishining asosiy faoliyati hisoblanib, 2023- yil 1-iyul holatiga ko‘ra, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning 7,4 foiz ulushini tashkil etdi;

- restoran va buyurtma bo‘yicha oziq–ovqat va ovqat mahsulotlarini yetkazish, oziq-ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar yo‘nalishining asosi hisoblanib, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasining 92,6 foiz ulushini tashkil etdi.

94 — Yashash bo‘yicha xizmatlar

1 172 — Oziq- ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar

Axborot va aloqa sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Nukus sh.	164
Qo‘ng‘irot	33
Beruniy	27
Chimboy	25
Amudaryo	23
Ellikqal’a	20
Xo‘jayli	20
To‘rtko‘l	15
Kegeyli	12
Taxiatosh	12
Nukus	11
Mo‘ynoq	9
Qorao‘zak	7
Shomanay	7
Qonliko‘l	5
Bo‘zotov	4
Taxtako‘pir	4

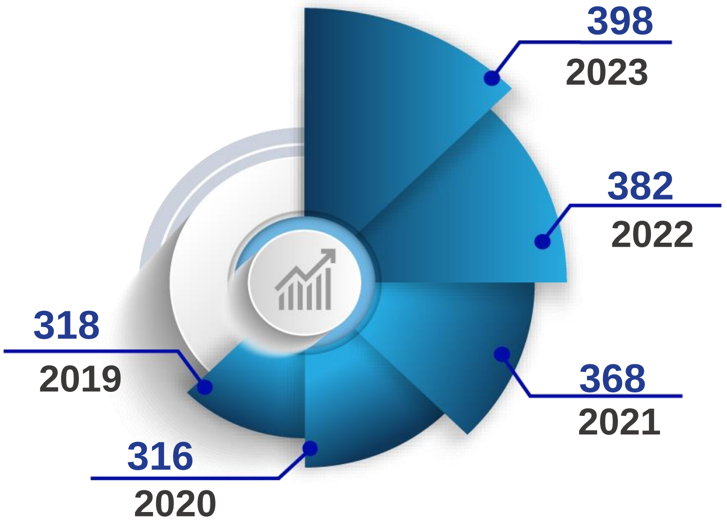

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra noshirlik faoliyati, kino-videofilmlar, televizion dasturlar, fonogrammalar va musiqali yozuvlarni ishlab chiqish yo‘nalishlarida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni axborot va aloqa sohasining 22,6 foizini tashkil etdi;

Dasturlar yaratish bo‘yicha faoliyat va teleko‘rsatuv va radioeshittirishlar hamda aloqa yo‘nalishlaridagi korxonalar soni axborot va aloqa sohasining 25,4 foizi ulushni tashkil etdi;

Kompyuter dasturlashtirish va axborot xizmati ko‘rsatish yo‘nalishlarida esa korxonalar soni, axborot va aloqa sohasidagi korxona va tashkilotlarning 52,0 foizini tashkil etdi.

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Nukus sh	181
Amudaryo	40
Beruniy	37
Qo‘ng‘irot	36
Xo‘jayli	34
To‘rtko‘l	31
Ellikqal’a	31
Chimboy	18
Kegeyli	15
Taxiatosh	14
Nukus	11
Taxtako‘pir	7
Qorao‘zak	4
Shomanay	4
Qonliko‘l	4
Mo‘ynoq	2
Bo‘zotov	1

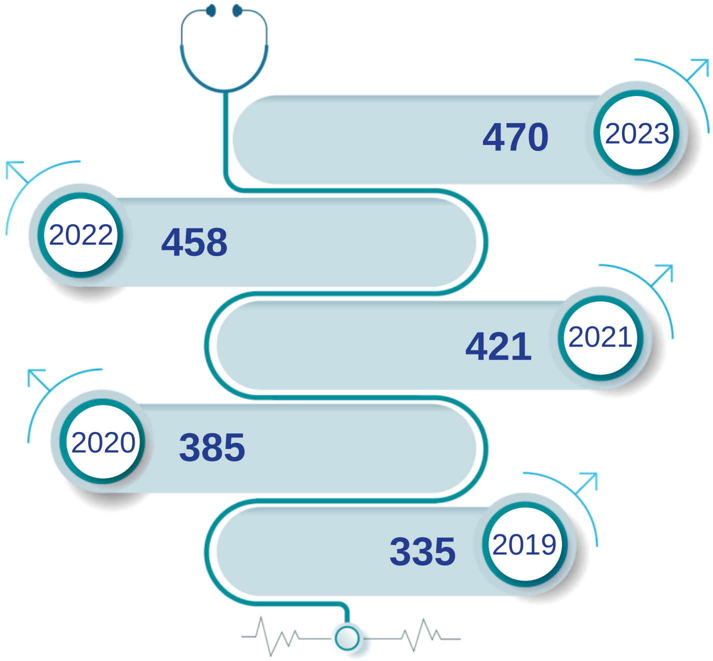

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan jami korxona va tashkilotlarning – 470 ta yoki 1,9 foiz ulushi tadbirkorlik subyektlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

Yo‘nalishlar bo‘yicha tahlil shuni ko‘rsatdiki:

94,3 foiz korxonalar sog‘liqni saqlash yo‘nalishiga to‘g‘ri kelib, o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 105,5 foizni tashkil etdi;

Yashash uchun joy bilan ta’minlangan holda parvarishlash yo‘nalishidagi korxonalar soni 4,0 foizni tashkil etib, o‘sish sur’ati 50,0 foizni tashkil etdi;

Yashash uchun joy bilan ta’minlanmagan holda ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish yo‘nalishidagi korxonalar soni ushbu sohaning 1,7 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 80,0 foizni tashkil etdi;

Yashash uchun joy bilan ta’minlanmagan holda ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish
8

Yashash uchun joy bilan ta’minlangan holda parvarishlash
19

Sog‘liqni saqlash sohasidagi faoliyat
443

Tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Tumanlar kesimida

Nukus sh.	303
To‘rtko‘l	141
Qo‘ng‘irot	70
Ellikqal’a	61
Amudaryo	53
Beruniy	49
Chimboy	38
Xo‘jayli	38
Mo‘ynoq	29
Qorao‘zak	25
Kegeyli	24
Taxiatosh	19
Nukus	18
Taxtako‘pir	11
Shomanay	9
Bo‘zotov	8
Qonliko‘l	4

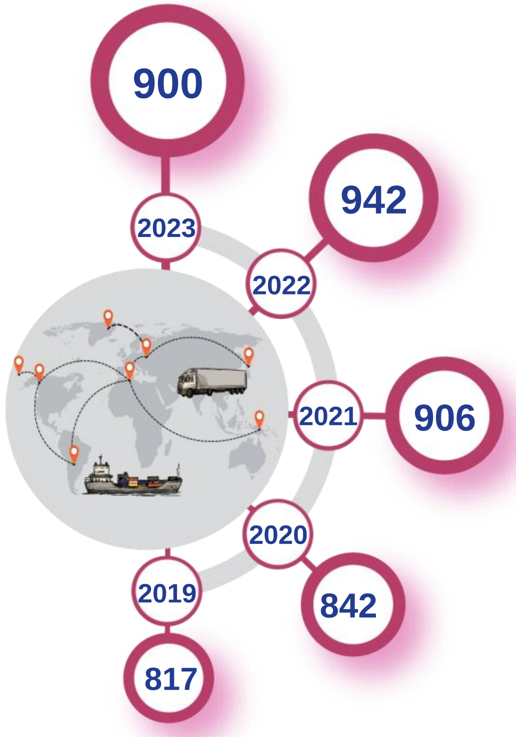

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar jami respublikadagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonaning 3,7 foiz ulushini tashkil etdi.

Quruqlikdagi va quvur transporti yo‘nalishida tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning 83,6 foiz ulushni tashkil etdi;

Ombor xo‘jaligi va yordamchi transport yo‘nalishining 14,9 foiz ulushni tashkil etdi;

Pochta va kuryerlik yo‘nalishi 1,3 foiz ulushni tashkil etdi;

Havo transporti yo‘nalishida tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat yuritayotgan korxona va tashkilotlar 0,1 foiz ulushni tashkil etdi;

Suv transporti yo‘nalishidagi korxonalar 0,1 foiz ulushni tashkil etdi.

Suv transporti	Havo transporti	Pochta va kuryerlik faoliyati	Ombor xo‘jaligi va yordamchi transport faoliyati	Quruqlikdagi va quvur transporti
1	1	12	134	752

Tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha umumiy ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

	Tadbirkorlik subyektlari soni	Tadbirkorlik subyektlarining jamiga nisbatan ulushi
mas’uliyati cheklangan jamiyat	15 632	76,3 %
Xususiy korxona	2 348	11,5 %
Oilaviy korxona	2 025	9,9 %
Aksiyadorlik jamiyat	20	0,1 %
Boshqalar	452	2,2 %

Tashkiliy-huquqiy shakl deganda, subyekt tomonidan mulkning biriktirilishi, shakllantirilishi va undan foydalanish usuli hamda uning bundan kelib chiquvchi huquqiy holati va faoliyat maqsadi tushuniladi. Shuningdek, quyidagilar bilan bog‘liq masalalarni hal qilishda foydalaniladi:

- xo‘jalik yurituvchi subyektlar to‘g‘risidagi ma’lumotlarni o‘z ichiga olgan registr, reyestr va kadastrlarning axborot resurslarini shakllantirish;
- tashkiliy-huquqiy shakllar doirasida statistika ma’lumotlarini ishlab chiqish;
- idoralararo axborot almashinishini ta’minlash;
- ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni va hodisalarni tahlil qilish va prognozlashtirish.

Faoliyat ko‘rsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

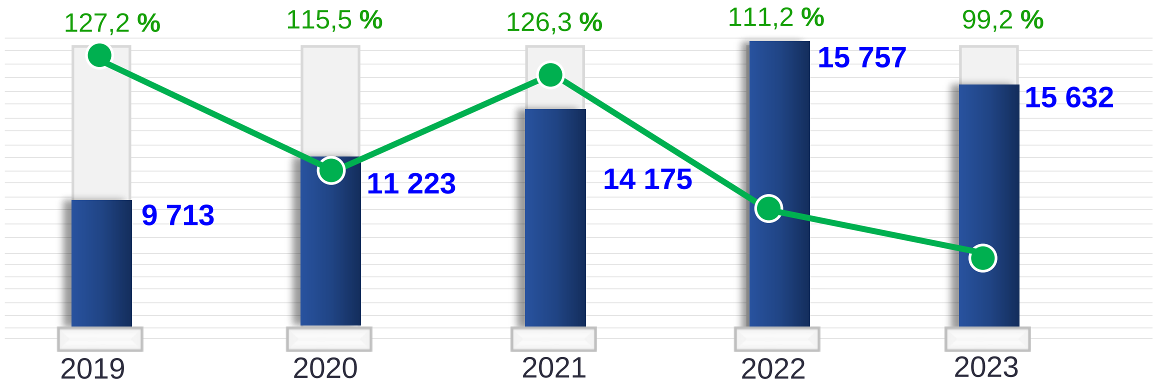

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

jamiga nisbatan ulushi

2 452
15,7 %

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

2 376
15,2 %

Sanoat

1 641
10,5 %

Qurilish

5 215
33,4 %

Savdo

825
5,3 %

Tashish va saqlash

708
4,5 %

Yashash va ovqatlanish

299
1,9 %

Axborot va aloqa

278
1,8 %

Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

1 838
11,7 %

Boshqa turlar

Mas’uliyati cheklangan jamiyati – bir yoki bir necha shaxs tomonidan ta’sis etilgan, ustav fondi (ustav kapitali) ta’sis hujjatlari bilan belgilangan miqdorda ulushlarga bo‘lingan xo‘jalik jamiyati hisoblanadi. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning ishtirokchilari uning majburiyatlari bo‘yicha javobgar bo‘lmaydilar va jamiyat faoliyati bilan bog‘liq zararlar uchun o‘zlari qo‘shgan hissalari qiymati doirasida javobgar bo‘ladilar.

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra faoliyat ko‘rsatayotgan 20,4 mingta tijorat korxona va tashkilotlarining 15,6 mingtasi mas’uliyati cheklangan jamiyatlar ulushiga to‘g‘ri keladi. Mazkur jamiyatlar mamlakatimizda tadbirkorlik faoliyatining eng keng tarqalgan shakli hisoblanadi.

Tumanlar kesimida

Nukus sh.	4 441	Kegeyli	607
To‘rtko‘l	1 512	Qorao‘zak	495
Beruniy	1 333	Mo‘ynoq	450
Amudaryo	1 239	Taxiatosh	403
Qo‘ng‘irot	933	Shomanay	349
Xo‘jayli	880	Qonliko‘l	296
Ellikqal’a	835	Bo‘zotov	288
Chimboy	722	Taxtako‘pir	219
Nukus	630		

Faoliyat ko‘rsatayotgan xususiy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

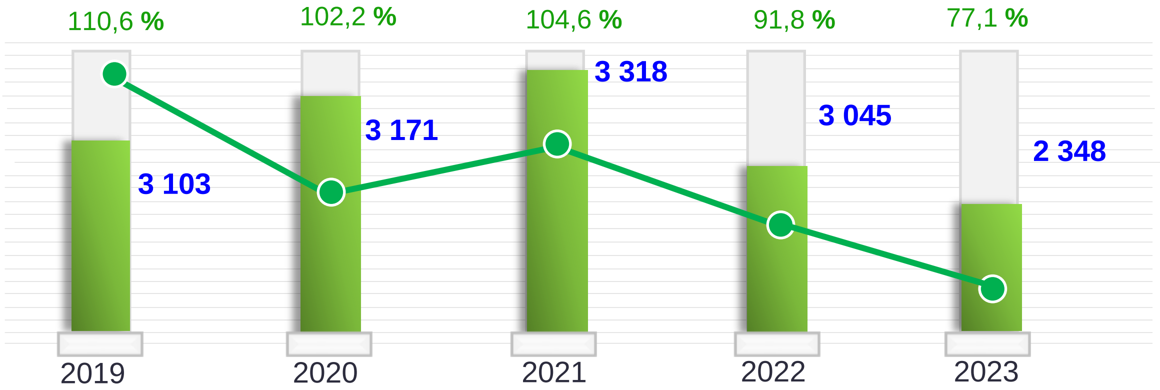

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

jamiga nisbatan ulushi

149
6,3 %

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

329
14,0 %

Sanoat

119
5,1 %

Qurilish

1 029
43,8 %

Savdo

53
2,3 %

Tashish va saqlash

220
9,4 %

Yashash va ovqatlanish

49
2,1 %

Axborot va aloqa

66
2,8 %

Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

334
14,2 %

Boshqa turlar

Xususiy korxona – mulkdor yagona jismoniy shaxs tomonidan tuzilgan va boshqariladigan tijoratchi tashkilot deb e’tirof etiladi. Xususiy korxona tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shaklidir.

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, faoliyat ko‘rsatayotgan xususiy korxonalar soni o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 77,1 foizni tashkil etdi.

Tumanlar kesimida

Nukus sh.	525	Chimboy	83
Ellikqal’a	341	Qonliko‘l	81
To‘rtko‘l	214	Taxtako‘pir	69
Beruniy	206	Kegeyli	55
Qo‘ng‘irot	199	Qorao‘zak	49
Shomanay	140	Mo‘ynoq	42
Amudaryo	111	Nukus	20
Taxiatosh	108	Bo‘zotov	9
Xo‘jayli	96		

Faoliyat ko'rsatayotgan oilaviy korxonalar to'g'risida ma'lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko'ra, birlikda

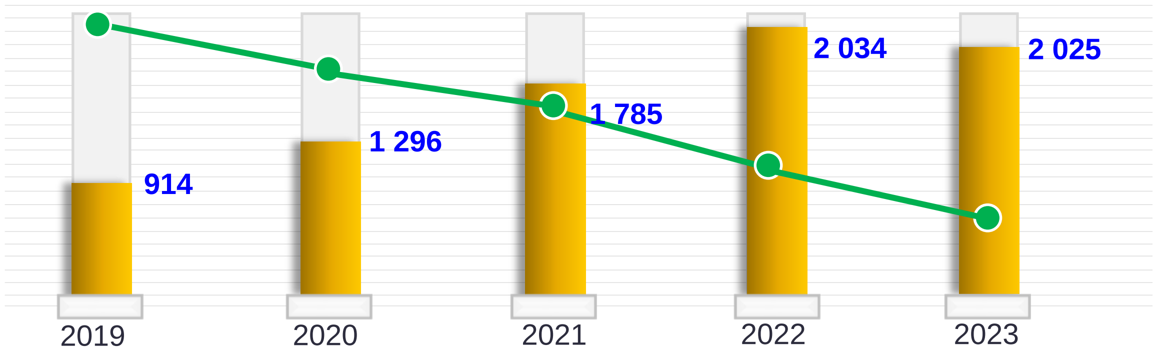

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

jamiga nisbatan ulushi

Faoliyat turi	Soni	Jamiga nisbatan ulushi
Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	102	5,0 %
Sanoat	531	26,2 %
Qurilish	19	0,9 %
Savdo	807	39,9 %
Tashish va saqlash	9	0,4 %
Yashash va ovqatlanish	329	16,3 %
Axborot va aloqa	13	0,6 %
Sog'liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko'rsatish	46	2,3 %
Boshqa turlar	169	8,4%

Oilaviy korxona – uning ishtirokchilari tomonidan tovarlar ishlab chiqarish (ishlar bajarish, xizmatlar ko'rsatish) va realizatsiya qilishni amalga oshirish uchun ixtiyoriy asosda, oilaviy korxona ishtirokchilarining ulushli yoki birgalikdagi mulkida bo'lgan umumiy mol-mulk, shuningdek, oilaviy korxona ishtirokchilaridan har birining mol-mulki negizida tashkil etiladigan kichik tadbirkorlik subyektidir.

Yuridik shaxs sifatida davlat ro'yxatidan o'tib, faoliyat ko'rsatayotgan oilaviy korxonalar soni 2023- yil 1- iyul holatiga ko'ra 2019- yilning mos davriga nisbatan 1 111 taga ko'payganligini ko'rishimiz mumkin.

Tumanlar kesimida

Tuman	Soni	Tuman	Soni
To'rtko'l	415	Taxtako'pir	63
Amudaryo	315	Nukus	56
Nukus sh.	295	Mo'ynoq	27
Ellikqal'a	190	Qorao'zak	25
Beruniy	159	Kegeyli	23
Qo'ng'irot	117	Chimboy	23
Qonliko'l	106	Shomanay	20
Xo'jayli	98	Bo'zotov	12
Taxiatosh	81		

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

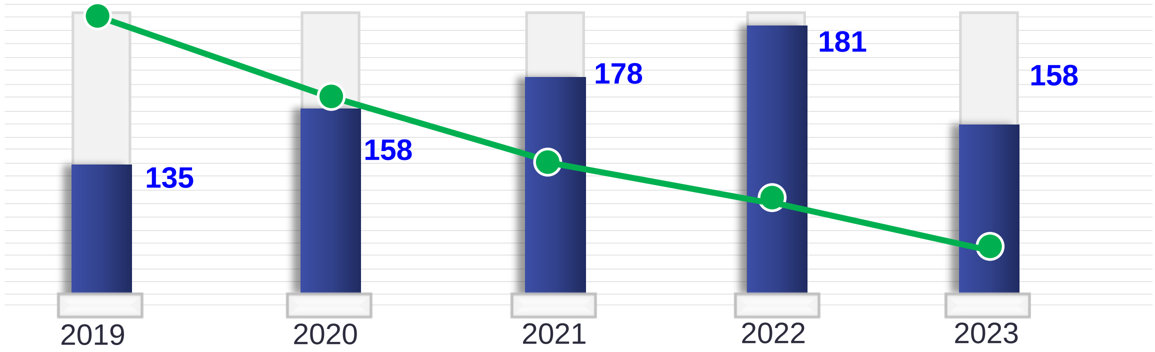

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

jamiga nisbatan ulushi

22
13,9 %
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

81
51,3 %
Sanoat

5
3,2 %
Qurilish

24
15,2 %
Savdo

3
1,9 %
Tashish va saqlash

3
1,9 %
Yashash va ovqatlanish

3
1,9 %
Axborot va aloqa

3
1,9 %
Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

14
8,8 %
Boshqa turlar

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar – korxonaning ustav jamg‘armasida norezidentlar, chet el yuridik shaxslari (chet el firmalarining filial va bo‘linmalari), chet el fuqarolari va fuqaroligi bo‘lmagan shaxslar mulki ishtirokidagi korxonalar hisoblanadi.

Keyingi besh yilda xorijiy kapital ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni 135 dan 158 taga yoki 117,0 foizga oshgan.

Tumanlar kesimida

Nukus sh.	40	Beruniy	6
Mo‘ynoq	33	Bo‘zotov	6
Qo‘ng‘irot	9	Qorao‘zak	6
Taxiatosh	9	Xo‘jayli	5
Nukus	8	Taxtako‘pir	2
Qonliko‘l	8	Chimboy	2
Kegeyli	8	Shomanay	2
To‘rtkol	7	Ellikqal’a	1
Amudaryo	6		

Davlatlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

xorijiy korxonalar		qo‘shma korxonalar
25	Xitoy Xalq Respublikasi	23
11	Rossiya Federatsiyasi	21
9	Qozog‘iston Respublikasi	9
10	Turkiya Respublikasi	6
7	Janubiy Koreya	1
13	Boshqa davlatlar	23

O‘zbekistonning yangi tashqi siyosatini asosiy xususiyatlari bu ochiqlik, uzoq muddatli barqaror rivojlanishning ustuvor yo‘nalishlariga e’tibor berish, qo‘shni davlatlar bilan yaxshi qo‘shnichilik munosabatlarini mustahkamlash, xalqaro hamkorlikni beg‘araz asosda kengaytirishdir.

Buning samarasida, bugungi kunda O‘zbekiston iqtisodiyotning turli tarmoqlarida tadbirkorlik faoliyatini yuritish va investitsiyalarni jalb qilish uchun zarur bo‘lgan ichki sharoitlarni yaratish jarayonini rag‘batlantirishga qaratilgan izchil islohotlar amalga oshirilayotgani kuzatilmoqda.

Shuningdek, xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalardan 83 tasi qo‘shma korxonalar, 75 tasi esa xorijiy korxonalar hisobiga to‘g‘ri keldi.

Xitoy Xalq Respublikasi

Rossiya Federatsiyasi

Qozog‘iston Respublikasi

Turkiya Respublikasi

Janubiy Koreya

Boshqa davlatlar

Hududlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy va qo‘shma korxonalar soni to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

xorijiy korxonalar		qo‘shma korxonalar
21	Nukus sh.	19
15	Mo‘ynoq	18
2	Qo‘ng‘irot	7
6	Taxiatosh	3
4	Qonliko‘l	4
6	Nukus	2
2	Kegeyli	6
3	To‘rtko‘l	4
3	Amudaryo	3
4	Beruniy	2
-	Bo‘zotov	6
2	Qorao‘zak	4
2	Xo‘jayli	3
1	Taxtako‘pir	1
1	Chimboy	1
2	Shomanay	-
1	Ellikqal’a	-

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri – real vaqt rejimida yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo’lgan axborot-ma’lumotnoma turidagi avtomatlashtirilgan tizim hisoblanib, yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxonalar va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslar (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar.

Yangi tashkil etilgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar.

Yuridik shaxslarning faollik darajasi – ma’lum bir davrda faoliyat ko‘rsatmayotgan yuridik shaxslarning jami ro‘yxatdan o‘tgan yuridik shaxslarga nisbatining foizdagi ifodasi.

Kichik korxona va mikrofirmalar – O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016- yil 24- avgustdagi “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 275- son qarorining 1- ilovasiga muvofiq, kichik tadbirkorlik subyektlariga tegishli bo‘lgan korxonalar va tashkilotlar.

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar – norezidentlar ishtirokidagi korxonalar, xorijiy yuridik shaxslar (xorijiy firmalarning filiallari va bo‘limlari), korxonaning ustav fondida chet el fuqarolari va fuqaroligi bo‘lmagan shaxslar ishtirok etgan korxonalar.

Ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining Davlat xizmatlari markazi ma’lumotlar bazasi asosida 2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) shakllantirildi.

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri

Tashqi foydalanuvchilar, bevosita Statistika agentligining www.qrstat.uz rasmiy saytida real vaqt rejimida, so‘ralayotgan yuridik shaxsning (STIR) kodini kiritib, axborotlarni bepul olishlari mumkinligi belgilab qo‘yilgan.

Statistik registrlarni yuritish bo‘limi
Tel.: (61) 222-78-37